

Другий тур XIII Української олімпіади з лінгвістики

14 і 15 березня 2026 р.

Старші класи

Максимальна оцінка за кожну з чотирьох задач — 20 балів

Час виконання роботи — 4 години

До лінгвістичних задач крім відповідей потрібно надавати пояснення. Проте вказувати, як саме ви знайшли ті чи інші закономірності, або «математично» їх обґрунтовувати не варто:

- *гірше*: «поглянувши на речення 5 і 10, у яких використовується префікс X-, а в перекладах фігурує форма множини, робимо висновок, що множина утворюється додаванням до іменника префікса X-»;
- *краще*: «форма множини іменників — X-».

1. Лешуцид

Данило Мисак

Нижче у спрощеному записі кирилицею подано кілька речень мовою лешуцид разом із перекладами:

- 1 У'ухвтхв ті ч'ач'ас.
Хтось відвів хлопчика.
- 2 У'етл' ті д'алш.
Мій брат прийшов.
- 3 Ут'ук'втхв тсі лутл'.
Хтось відвів бабусю додому.
- 4 У'ухв тсі ч'ач'ас.
Дівчинка пішла.

Завдання 1. Перекладіть українською мовою:

- 5 У'ухв ті лутл'.
- 6 У'етл'тхв тсі ч'ач'ас.

Завдання 2. Перекладіть мовою лешуцид:

- 7 Хтось відвів мою сестру.
- 8 Хлопчик пішов додому.

Примітка. Лешуцид — мова саліської родини на межі зникнення, якою володіють до півтисячі осіб на північному заході США. Апостроф — окремо і в сполученні з іншими літерами — позначає особливі приголосні звуки цієї мови.

2. Мартутуніра

Данило Мисак

Нижче подано форми називного та місцевого відмінків ряду іменників мови мартутуніра, а також указано значення відповідних слів. Вміст деяких комірок таблиці пропущено.

Називний відм.	Місцевий відм.	Переклад
pangkalha	pangkalhala	кора
nyarri	nyarringka	брова
kaara	kaarala	стегно
pannga	panngangka	тарілка
warnan	warnanta	дощ
jalwinyjarr	jalwinyjarra	ластівка
mulha	mulhangka	вістря
jirtinyal	jirtinyala	вода, що крапає
kalyaran	kalyaranta	дерево
kapul	kapula	тіло
kurlany	kurlanytha	ніж
thanarri	thanarrila	сіль
nginingini	ngininginila	<i>вид краба</i>
minthirrininy	minthirrininytha	рис
(1)	thawunta	місто
(2)	manpurra	коліно
(3)	kurntala	дочка
(4)	nguungka	обличчя
(5)	ngayinytha	дихання
(6)	yirlila	плаский камінь
marlwalany	(7)	<i>вид рослини</i>
ngawayi	(8)	річ
piwi	(9)	молоко
ngawurr	(10)	піна
ngurnta	(11)	спосіб
purrurumarnu	(12)	талія
tharratal	(13)	<i>вид птаха</i>
tharryarran	(14)	жаба

Завдання. Заповніть пропуски.

Примітка. Мартутуніра — вимерла західноавстралійська мова пама-н'юнзької родини. Пари літер *lh*, *ly*, *ng*, *ny*, *rl*, *rn*, *rr*, *rt* і *th* позначають особливі приголосні звуки цієї мови.

3. Гóнді

Таміла Краштан

Нижче подано деякі дієслівні форми мови гонді (у спрощеній латинській транскрипції) та їхні переклади українською в переплутаному порядку:

cukandit	cukanton	cuktom	dirandi	dirandum	diranter
parindun	pariti	takanti	takantom	taktit	tuhkter
ви походили	ми зупинялися	ти ходиш	ти зупинявся	ти політав	ви помилялися
они зупиняються	ми помилилися	я літав	я помиляюся		

Завдання 1. Установіть правильні відповідності.

Завдання 2. Перекладіть українською:

cukanti dirator parintom takandum tuhkandir

Завдання 3. Перекладіть мовою гонді:

вони ходять я походив вони літали ви чхаєте він зупинявся

Примітка. Гóнді належить до дравідійської мовної родини. Нею розмовляє близько 3 мільйонів осіб у центральних регіонах Індії.

4. Крóу

Данило Мисак

На наступній сторінці записано форми першої («роблю»), другої («робиш») і третьої («робить») особи для набору дієслів мови кроу, а також указано значення відповідних слів. Вміст частини комірок таблиці пропущено.

Завдання 1. Деякі два дієслова мови кроу можна було би перекласти точніше, ніж це зроблено у таблиці. Наведіть ці два уточнених переклади.

Завдання 2. Заповніть усі пропуски в таблиці.

Примітка. Крóу — сіуанська мова, якою розмовляють близько 4 тисяч представників однойменного народу у штаті Монтана на півночі США.

Сполучення літер *ch* та *sh*, а також літера *x* позначають особливі приголосні звуки мови кроу. Рискою над голосними в ортографії цієї мови позначають наголос.

Кóпати — ударяти чи штовхати ногою.

I особа	II особа	III особа	Переклад
baakoopík	dáakoopik	alakoopík	пробивати
(1)	díhkalaak	ihkalaák	розтягуватися
bapásshik	dapásshik	(2)	втомлюватися
balachípiik	daláchipiik	(3)	лизати
(4)	(5)	áxpilik	змагатися
buluxáashik	dilúxaashik	(6)	тримати
(7)	(8)	dúxchik	ритися
(9)	dáashik	aashík	полювати
baasheechík	(10)	alashieechík	розбивати
(11)	dáapeek	(12)	кóпати
awáxpak	aláxpak	(13)	одружуватися
balaschíik	daláschiik	(14)	жувати
awóhchipik	(15)	óhchipik	пiрнати
bihkulutchík	díhkulutchik	(16)	вдягатися
biháalik	diháalik	(17)	завершувати
(18)	(19)	dúuchiichik	смикати
(20)	diháwik	iháwik	спати
awáhchikiichik	aláhchikiichik	áhchikiichik	пiдглядати
(21)	alóolik	óolik	чекати
(22)	(23)	dáakoopik	(24)
(25)	dilúhkapik	dúhkapik	дряпати
(26)	(27)	alíishik	голодніти
baaxaxxík	dáaxaxxik	alaxaxxík	вступати
balashíak	(28)	dáashiak	вiдкушувати
bulussáchik	(29)	dússachik	дерти
bitchéek	dítcheek	itchéek	прокидатися
(30)	daláxuchik	dáaxuchik	сьорбати
bihchisshík	(31)	ihchisshík	вiдпочивати
buluchkíchik	dilúchkichik	(32)	вiджимати
(33)	díikusshiik	iikusshík	розвертатися
biikukkúk	(34)	iikukkúk	чути
bulushíak	dilúshiak	dúushiak	(35)